

Ruoko- ja rainadat ovat satoisampia kuin nurminadat

Markku Niskanen ja Jukka Kempainen, MTT

Nurminata on ollut pitkään nurmiseosten peruskasvi. Myös ruoko- ja rainata ovat satoisina lajeina yleistymässä seoksissa.

Satoisa ja talvenkestävä SW Revansch on uusiin lajikeluetteluun hyväksytty nurminata. Se on satoisin ensimmäisessä niitossa. Hyvän jälkikasvukykyä ansiosta se on myös kokonaissadoltaan paras lajike. Hyvin talveä kestävä lajike menestyy Lapissakin, jossa se on ollut satoisin lajike.

Inkeri-nurminata on hyväksytty lajikelistalle vuonna 2003. Inkerin kevätsato ja kokonaissato ovat pienempiä kuin SW Revanschin. Kokonaissato on Furen ja Kasperin luokkaa, mutta ensimmäisen niiton sato on selvästi näitä suurempi. Hyvän talvenkestävyytensä vuoksi lajike soveltuu viljeltäväksi koko maassa. Inkerin siementuotanto on saatu hyvään alkuun

Inkerin ja SW Revanschin ohella Ilmari ja Salten ovat talvenkestävimmät nurminatalajikkeet. Kasperin ja Antin talvituhot ovat hieman suuremmat kuin edellä mainittujen lajikkeiden.

Fure, Preval ja Kalevi talvehtivat nurminadoista heikoimmin. Furen ja Prevalin erinomainen jälkikasvukyky pääsee parhaiten oikeuksiinsa kolmella eteläisimmällä viljelyvyöhykkeellä, vaikkakin Fure on ollut satoisa pohjoisessakin.

Kasperin ja Ilmarin siementä on serdifioitu eniten. Kalevi on hyvä siementuottaja ja sen siementä serdifioidaan kohtuullisen paljon, vaikka rehusato on selvästi lajikkeista pienin.

Ruoko- ja rainadat satoisia

Felina ja Hykor ovat rainatalajikkeita, joiden sadot ovat olleet keskimäärin 5–10 % suurempia kuin nurminatalajikkeiden sadot. Rainadan suuri sato perustuu voimakkaaseen niiton jälkeiseen kasvuun: kevätsato on 15–25 % pienempi kuin nurminadan. Laji vaatiikin vähintään kolme niittoa

kasvukaudessa, jotta sen hyvä sadontuottokyky hyödynnetään täysimääräisesti.

Heikon talvenkestävyytensä vuoksi Felinaa ja Hykoria suositellaan viljelyyn kolmelle eteläisimmälle viljelyvyöhykkeelle. Tätä pohjoisempina talvituhojen riskit nousevat suuriksi.

Ruokonatoja lajikelistalla on kolme: kotimaiset Retu ja Karolina sekä tsekkiläistä alkuperää oleva Kora. Kaikki lajikkeet ovat nurmi- ja rainatalajikkeita satoisampia. Nurminataan verrattuna ruokonadat tuottavat keskimäärin 10–20 % suurempia kokonaissatoja.

Retu ja Karolina ovat lajikkeina samantyyppisiä. Karolinan jälkikasvukyky on hieman Retua parempi. Kevätsadoissa lajikkeiden välillä ei ole eroja. Karolina talvehtii Retua heikommin. Tämä näkyy varsinkin neljännen ja viidennen vyöhykkeen tuloksissa. Kahdella pohjoisimmalla vyöhykkeellä Retu on ollut jonkin verran Karoliinaa satoisampi.

Kora on Retua ja Karoliinaa satoisampi Etelä- ja Keski-Suomessa paremman jälkikasvukykynsä ansiosta. Pohjoisempina Koran talvituhot lisääntyvät merkittävästi ja sadot pienenevät. Näin viljelyn riskit lisääntyvät pohjoisessa.

Ongelmana toisen sadon laatu

Ensimmäisessä niitossa Karolinan laatu on ruoko- ja rainatalajikkeista paras. Se yltää parhaimpien nurminatalajikkeiden tasolle.

Retun ja Koran sulavuus ensimmäisessä niitossa on ollut noin 1 %-yksikköä Karoliinaa huonompi. Felinan sulavuus on ollut kaikkein matalin. Toisessa niitossa ruoko- ja rainatalajikkeiden sulavuus on ollut nurminatalajikkeita pienempi.

Rainatalajikkeiden siementä on tuotu jonkin verran Suomeen. Ruokonadoista Koran ja Redun siementä on ollut markkinoilla enenevässä määrin. Karolinan siementä ei ole vielä saatavilla viljelyyn.

Lisätietoja: markku.niskanen@mtt.fi
puh. (06) 474 6403

Nurminatalajikkeet virallisissa lajikekokeissa vuosina 1999–2006.

Lajike	Vijelyvyöhyke I		Vijelyvyöhyke II		Vijelyvyöhyke III		Vijelyvyöhyke IV		Vijelyvyöhyke V	
	Sato kg/ha	Talvituho %	Sato kg/ha	Talvituho %	Sato kg/ha	Talvituho %	Sato kg/ha	Talvituho %	Sato kg/ha	Talvituho %
Antti	8413	5	8364	5	9014	7	8662	6	7029	14
	=100		=100		=100		=100		=100	
Kora	128	0	124	4	123	6	110	24	106	16
Karolina	124	2	117	6	110	4	107	21	114	10
Retu	117	3	113	4	110	7	114	7	115	5
Felina	121	0	111	9	106	6	93	31		
Hykor	127	0	120	5	116	8	83	37	89	28
SW Revansch					105	3	102	3	114	10
Inkeri	99	4	102	2	104	7	99	6	106	8
Fure	112	3	102	4	101	10	102	9	101	12
Kasper	100	5	100	6	100	6	99	8	107	10
Salten	101	3	95	6	99	3	103	6	106	7
Ilmari	100	3	98	5	99	6	101	5	100	9
Preval	107	4	96	7	99	10				
Boris	96	3	97	6	97	10	97	8	104	7
Kalevi	99	4	95	7	95	9	93	10	88	21